

Laidiens: 07.05.1996., Nr. 78

Ministru kabineta noteikumi Nr. 157

Rīgā 1996.gada 30.aprīlī (prot. nr.24, 12.§)

Noteikumi par bīstamo iekārtu avāriju izmeklēšanas un uzskaites kārtību

Izdoti saskaņā ar likuma “Par Valsts darba inspekciju” 1.panta 10.punktu

I. Noteikumos lietotie termini

Bīstamās iekārtas avārija — notikums (tehnisku defektu vai nepareizas ekspluatācijas dēļ radušies iekārtas bojājumi, sprādzieni, neparedzēta bīstamu vielu noplūde, uzliesmojumi, nekontrolējama dažādu enerģijas veidu iedarbība u.c.) bīstamās iekārtas ekspluatācijā, kas var apdraudēt cilvēku veselību vai dzīvību un vidi.

Vide — darba un apkārtējā vide.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka bīstamo iekārtu avāriju (turpmāk tekstā — “avārija”) izmeklēšanas un uzskaites kārtību.
2. Avāriju izmeklēšanas mērķis ir noskaidrot to cēloņus, izstrādāt nepieciešamos pasākumus līdzīgu gadījumu novēršanai un bīstamo iekārtu drošības līmeņa paaugstināšanai, kā arī noskaidrot personas, kuras pieļāvušas bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības vai darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumus, kuru rezultātā ir notikusi avārija.
3. Avāriju, kuras rezultātā nav apdraudēta cilvēku veselība vai dzīvība un vide, izmeklē Valsts darba inspekcijas amatpersona, pieaicinot attiecīgus speciālistus un ekspertus, kā arī attiecīgās bīstamās iekārtas valdītāja pilnvarotu pārstāvi.
4. Avāriju, kuras rezultātā ir apdraudēta cilvēku veselība vai dzīvība un vide, izmeklē Valsts darba inspekcijas izveidota bīstamās iekārtas avārijas izmeklēšanas komisija (turpmāk tekstā — “komisija”), kurā iekļauti attiecīgās vides valsts inspekcijas un pašvaldības pārstāvji, kā arī attiecīgās bīstamās iekārtas valdītāja pilnvarots pārstāvis.
5. Avāriju, kuras rezultātā ir apdraudēta cilvēku veselība vai dzīvība un vide ievērojami lielā teritorijā (rajonā, pilsētā, novadā), izmeklē Valsts darba inspekcijas un Vides valsts inspekcijas kopīgi izveidota komisija.
6. Valsts darba inspekcijas amatpersonai vai komisijai ir tiesības savas kompetences ietvaros pieprasīt un bez maksas saņemt no bīstamās iekārtas valdītāja un valsts vai pašvaldību institūcijām izmeklēšanai nepieciešamos uzziņas materiālus.
7. Avāriju reģistrāciju un uzskaiti veic Valsts darba inspekcija. Avāriju izmeklēšanas materiāli uzglabājami un nododami arhīvā likumā noteiktajā kārtībā.

III. Paziņošana par avāriju

8. Ja notikusi avārija, bīstamo iekārtu apkalpojošajam personālam jārikojas saskaņā ar attiecīgās iekārtas ekspluatācijas noteikumiem un, ja nepieciešams, jāizsauc attiecīgie avārijas dienesti (ugunsdzēsības un glābšanas, gāzes, liftu u.c. dienesti), kā arī par notikušo avāriju nekavējoties jāziņo tiešajam darba vadītājam un bīstamās iekārtas valdītājam.

9. Bīstamās iekārtas valdītājam par notikušo avāriju nekavējoties telefoniski jāziņo Valsts darba inspekcijai, attiecīgajai policijas pārvaldei (nodaļai), bet, ja ir apdraudēta vide, — arī attiecīgajai vides valsts inspekcijai, civilās aizsardzības dienestam un pašvaldībai. Ja avārija ir saistīta ar ugunsgrēku vai nepieciešamību veikt glābšanas darbus, jāziņo arī attiecīgajam ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. 24 stundu laikā pēc avārijas bīstamās iekārtas valdītājam jāiesniedz attiecīgajām institūcijām arī rakstisks ziņojums.

10. Šo noteikumu 9.punktā minētajā ziņojumā jānorāda tā uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības), iestādes vai organizācijas nosaukums, kurā avārija notikusi, avārijas datums un laiks, ziņas par bīstamās iekārtas valdītāju, notikuma vietu, bīstamās iekārtas veidu, veicamajiem darbiem un avārijas apstākļiem, kā arī jānorāda cietušo skaits (ja tādi ir).

11. Bīstamās iekārtas valdītājam līdz avārijas izmeklēšanas sākumam vai līdz policijas darbinieku ierašanās brīdim (attiecīgajos gadījumos) jā saglabā avārijas vietā esošā situācija, ja tas neapdraud cilvēku veselību vai dzīvību un vidi, kā arī nerada avārijas seku pasliktināšanos. Ja nepieciešams nekavējoties uzsākt remontu, glābšanas vai ugunsdzēsības darbus, jāfiksē (avārijas liecinieku liecības, fotogrāfijas, videomateriāli, plāns, shēma u.tml.) situācija, kura radusies tūlīt pēc avārijas, kā arī jā saglabā visas bīstamās iekārtas bojātās daļas.

IV. Avārijas izmeklēšana

12. Avārijas izmeklēšana jāveic desmit darbadienu laikā. Ja nepieciešams, izmeklēšanas termiņu var pagarināt, izdodot attiecīgu Valsts darba inspekcijas direktora rīkojumu, bet šo noteikumu 5.punktā minētajā gadījumā - saskaņotus Valsts darba inspekcijas un Vides valsts inspekcijas rīkojumus.

13. Ja nepieciešams, Valsts darba inspekcijas amatpersonai un komisijai ir tiesības pieprasīt no akreditētas un pilnvarotas pārbaudes institūcijas atzinumu par bīstamās iekārtas tehnisko stāvokli un iespējamajiem avārijas cēloņiem.

14. Avārijas izmeklēšanas gaitā Valsts darba inspekcijas amatpersona vai komisija ir tiesīga:

14.1. pieprasīt un saņemt rakstiskus paskaidrojumus no bīstamās iekārtas valdītāja, avārijas lieciniekiem un bīstamo iekārtu apkalpojošā personāla;

14.2. pieprasīt, lai bīstamās iekārtas valdītājs:

14.2.1. sagatavo un iesniedz bīstamās iekārtas vai tās bojāto daļu un avārijas vietas plānu, shēmu, fotogrāfijas, videomateriālus un citus informācijas nesējus vai to kopijas;

14.2.2. iesniedz bīstamās iekārtas tehnisko dokumentāciju un citus dokumentus, kas nepieciešami avārijas apstākļu noskaidrošanai;

14.2.3. nodrošina avārijas izmeklēšanas materiālu pavairošanu;

14.2.4. nodrošina izmeklēšanā iesaistītās personas ar speciālajiem apģērbiem un individuālās aizsardzības līdzekļiem;

14.2.5. nodrošina izmeklēšanā iesaistītās personas ar izmeklēšanai nepieciešamo transportu un sakariem.

15. Visus izdevumus, kas saistīti ar avārijas izmeklēšanu, sedz attiecīgās bīstamās iekārtas valdītājs.

V. Dokumentu noformēšana

16. Pēc avārijas izmeklēšanas beigām Valsts darba inspekcijas amatpersona vai komisija trīs darbadienu laikā sastāda bīstamās iekārtas avārijas izmeklēšanas aktu (turpmāk tekstā — “akts”; pielikums), kuru kopā ar visiem avārijas izmeklēšanas materiāliem nodod Valsts darba inspekcijai, bet šo noteikumu 5.punktā minētajā gadījumā — arī Vides valsts inspekcijai.

17. Avārijas izmeklēšanas materiāli ir:

17.1. akts;

17.2. avārijas izmeklēšanā pieaicināto speciālistu un ekspertu kvalifikāciju apliecinošo dokumentu kopijas;

17.3. avārijas vietas fotogrāfijas, videomateriāli, plāns, shēma u.tml.;

17.4. ziņas par bīstamo iekārtu apkalpojošā personāla apmācībām, atestāciju un instruktāžām;

17.5. akreditētas un pilnvarotas pārbaudes institūcijas sagatavotie bīstamās iekārtas pārbaudes dokumenti (laboratorijas pārbaudes, tehniskie aprēķini, akti un citi), kā arī speciālistu un ekspertu atzinumi;

17.6. avārijas liecinieku un bīstamo iekārtu apkalpojošā personāla rakstiskie paskaidrojumi;

17.7. izraksti no normatīvajiem dokumentiem un instrukcijām, kuru neievērošana ir bijusi avārijas cēlonis;

17.8. ziņas par vides apdraudējumu uzņēmuma teritorijā un ārpus tās (t.sk. pēc stāvokļa uz akta sastādīšanas dienu), kā arī par materiālajiem zaudējumiem (ja tādi ir);

17.9. avārijas laikā noplūdušo bīstamo vielu, kā arī piesārņotās grunts, ūdens, gruntsūdens, pazemes ūdeņu vai gaisa paraugi (ja tie ir ņemti un apstrādāti noteiktā kārtībā);

17.10. ziņas par cietušajiem (ja tādi ir).

18. Valsts darba inspekcija trīs darbadienu laikā izskata avārijas izmeklēšanas materiālus un nosūta akta kopijas:

18.1. bīstamās iekārtas valdītājam;

18.2. attiecīgajai policijas pārvaldei (nodaļai);

18.3. attiecīgajai pašvaldībai un ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

19. Bīstamās iekārtas valdītājam ar avārijas izmeklēšanas rezultātiem jāiepazīstina bīstamo iekārtu apkalpojošais personāls un aktā norādītajā termiņā jāziņo Valsts darba inspekcijai, bet šo noteikumu 5.punktā minētajā gadījumā — arī Vides valsts inspekcijai par pasākumiem, kas veikti avārijas cēloņu novēršanai un seku likvidēšanai.

VI. Uzraudzība par noteikumu ievērošanu

20. Šo noteikumu prasību ievērošanu savas kompetences ietvaros uzrauga Valsts darba inspekcija un Vides valsts inspekcija.

VII. Atbildība par noteikumu neievērošanu

21. Bīstamo iekārtu valdītāji un personas, kuras pārkāpušas šo noteikumu prasības, ir atbildīgas likumā noteiktajā kārtībā.

VIII. Noslēguma jautājumi